

Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő: MARTON MÁNÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

A NAGYVÁRADI MAGYAROK ERŐPROBÁJA

A Magyar Párt vasárnapi gyűlése hét esztendő óta legnagyobb politikai eseménye Nagyvárad magyarul beszélő polgárságának. Ez az első megmozdulásunk, első politikai manifesztációnk, amelynek éppen ezért ünnepélyesnek, méltóságteljesnek és komolynak kell lennie. Végzetes hiba volna, ha kishitű, erőtlén és bátortalan kísérletezésben merülne ki, ha igazolná ellenfeleinknek azt az állítását, hogy a magyarság szervezetlen, öntudatlan heterogén tömeg amelyet tetszés szerint lehet vezetni és irányítani.

Annál nagyobb szükségünk van minden energiánkra, mert szerencsés véletlen folytán első politikai megmozdulásunk éppen a közszégi választások előkészítésével függ össze. Speciálisan városi kérdés az, amely bennünket elsősorban politikai tényezőkké avat és arra kell gondolnunk, hogy most, a közszégi választások alkalmával, hosszú időre mi szabjuk meg ennek a városnak fejlődési lehetőségeit és azokat a kereteket, amelyek között a legközelebbi esztendőben a város közigazgatása működni fog.

Eppen ezért, nem egészen világos előttünk, hogy most, a tizenkettődik órában, még mindig ellentétek választják el egymástól a magyarul beszélő nagyváradiai különböző frakcióit. Nem tudjuk megérteni, miképpen lehet az, hogy polgártársaink a kicsinyes, parciális érdekeken túl nem ismerik fel az igazi közérdeket. Mindnyájunknak azt a természetes és elvitathatatlan kívánságát, hogy a közigazgatás a polgárság tulnyomó többségének akaratát képviselje, érdekeit szolgálja és óhajításait valósítsa meg. Azt hisszük, nincs az az osztályérdek, világnézet, nemzeti-ségi harc, valláskülönbség, amely ezt az egyetemes célt elhomályosíthatná.

Szó sincs róla, mi nem beszélünk pártfegyelemről, sőt pártról sem. Nem kritizáljuk a pártok eddigi működését, csak szomorúan állapítjuk meg, hogy eddig senki sem érdeklődött a magyarság igazi kívánságai iránt. A hivatalos vezetők nem vették észre, hogy a szemük előtt egy egészen új generáció nőtt fel, új eszmékkel, új idealokkal, új kívánságokkal. Végigszenvedték a világháborút, átéltek két forradalom minden borzalmait és gyötrelmeit. És végig aludtunk hét esztendőt, lethargikus nyomasztó álmódorban. És azt hittük, hogy körülöttünk minden alszik.

Pedig az élet pezseg tovább. Az idő nem áll meg, egyenetlen, ritmustalan mozgással zakatol. Néha egy esztendő alatt évszázadokat élünk át, máskor évtizedeken keresztül mozdulatlanok látszunk.

De ez is csak látszat. Mert ilyenkor a nyugodt, tükörsima felszín alatt tovább tombol az a rejtélyes, hatalmas és ellenállhatatlan hullámlás, amelyet életnek nevezünk.

Ezt a hullámlást elsősorban a vezéreknek kell megérteniük. A legteljesebb hódolattal hajolunk meg a tradíciókkal szemben, mindaddig, míg az élet mozgásának nem akadályai. De mihelyt azt látjuk, hogy a tradíciók szembe kerülnek az élettel, hogy diszharmónia van az életviszonyok és a politikai érdekek között, okvetlenül kutatnunk kell ennek az ellentmondásnak okait.

Miért nem egységes Nagyvárad

magyarul beszélő polgársága érdekei ellenére sem? Mi az oka a külön szervezkedéseknek, a véleményeltéréseknek, a nézetek különbözőségének? Mi azt hisszük, tudjuk ennek az okát. Mert a magyarságnak nem volt eddig módjában akaratát nyilvánítani.

Pedig a Magyar Párt vasárnapi gyűlésén tisztázni kellene valahogy ezeket az ellentéteket.

Ezen a gyűlésen már egységesen és erősen kell fellépünk. Már addig is módot kell nyújtani a magyarságnak, hogy vezetőit önmaga válassza meg. Olyan embereket kell a nagyváradai magyarok elé állítani, akik felül állanak minden frakció politikán, akik megértik a modern élet liktetését, akik realpolitikuskok, akik hivatottak arra, hogy a szétforgácsolt erőket egyesítsék.

Formális népszavazást persze nem lehet megejteni. De hiszen itt Nagyváradon körülbelül ismerjük egymást. Mi különösen kontaktusban vagyunk a város folytonosan változó, pezsgő társadalmával. Évek óta regisztráljuk az eseményeket, módunkban volt hét esztendő alatt számtalanszor meggyőződni a város lakosságának óhajításairól, sérelmeiről, kívánságairól.

Nem arrogálunk magunknak semmiféle politikai hivatást. Különösen óvakodunk minden nagyképszerűségtől, vagy vidékies póztól. De azt merjük állítani, hogy Nagyváradot mégis csak mi ismerjük a legjobban. És most nem országos politikáról van szó, hanem — ami a mi szemünkben talán még fontosabb, — Nagyvárad sorsáról. Ezért még van mondanivalónk.

Véres családi dráma egy váradai rendőr lakásán

Négy lövéssel megölte a feleségét az ittas férfi

Ma délben operáció alatt meghalt az áldozat

Megrázó tragédia színhelye volt ma hajnalban az Alexandru (Teleky) utca 9. szám alatti ház házmesteri lakása, ahol Juge Vasile közrendőr — heves szóváltás után —

szolgálati fegyverével több lövéssel halálosan megsebesítette fiatal feleségét.

Jugénét életveszélyes sérüléseivel szállították a kórházba, ahol Pop dr főorvos ma délben készült megoperálni. Komplikálja a műtet az a körülmény, hogy

a szerencsétlen asszony igen előrehaladott áldott állapotban van és két golyó a hasát furta át.

A borzalmas eseményről alábbi részleteket tudtuk meg:

Juge Vasile közrendőr tegnap délután 3 órakor Nagy Károly rendőr barátjával együtt távozott el hazulról. Mindketten szolgálatmentesek voltak és a szabad napot kellemesen akarták eltölteni. Előbb a Transilvania kávéházba tértek be, ahonnan meglehetősen bő ital-fogyasztás után este 9 óra körül a Dácia kávéházba mentek át. Csakhamar emelkedetté vált a hangulat és a két rendőr asztalán egymás mellett állottak szép sorjában a kiürített flakák. Cimborák is akadtak és a cigányok is odatelepedtek a mulató társaság mellé. Egyszerűen mind hangosabb lett a dárúdó.

Jugénét ezalatt hiába várta haza az urát. De aztán úgy gondolta, hogy valami hivatalos elfoglaltsága akadt és megnyugodott. Tíz óra körül heves csengettyűszó

verte fel. Talán az ura jön. Szaladt kaput nyitni. Csalódott. Egy szolgáló kinézésű embert talált a kapuban, aki azonban éppen őt kereste, hogy

az ura nagy mulatozást csap a Dácia-kávéházban, menjen érte, mert még rossz vége lesz a dolognak.

Szegény asszony akkor még nem sejtette, hogy utoljára indul jókedvű uráért.

Kendőt kapott magára s pár perc múlva félenken nyitott be a borgőzös, füstös kávéházba:

— Gyere haza édesapám, — kérte, könyörgött emberének a törékeny, beteg asszony.

— Erigy innen — mordult rá Juge. — Rosszul találsz jární, ha mindjárt el nem ódalogsz innen. És a nagyob nyomaték kedvéért

odavágta az egyik üveget, amely ezer darabra törve hullott szét a kávéház ajtaja mellett, a megrémült asszony lábai előtt.

Jugénét kiment ekkor a kávéház elé, hogy megvárja az urát. A hideg, novemberi éjszakában kis kendővel a vállán, fázott, didergett, de nem akarta otthagyni az urát.

Négy, retteneseten hosszúnak tetsző óra telt el így,

míg végül két óra felé felszedelőzködött az ittas társaság és tántorgó lépésekkel botorkáltak ki egyenként a kávéházból. Jugénét mikor az urát megpillantotta, kar-

jába fogódzott és anélkül, hogy egyetlen szemrehányó szót is tett volna neki, megindultak hazafelé.

Odahaza aztán a szegény nő szivettépő zokogás közben könyörgött az urának, hogy máskor ne legyen ennyire könnyelmű. — Célzást tett várandós állapotára és figyelmeztette, hogy ideje lenne ha megbecsülné már magát, hiszen hamarosan apa lesz.

Juge morgott valamit, majd azon mód ruhástul végigheveredett az ágyon. Jugénét ismerte férje rabiátus természetét,

a szolgálati fegyvert, amely az ágy mellett állott, kivitte a korridorra.

Még egyre tartott közöttük a szóváltás, amikor a csengő újból megszólalt:

— Hol van a fegyverem? — ugrott ki az ágyból Juge, — hadd menjek a kaput ki-nyitni!

Az asszony, aki tudta, hogy az ura éjszaka mindig fegyvesen megy a kapuhoz, megpróbálta visszatar- tani:

— Maradj drága fiam, majd beengedem azt a lakót!

Nem használt semmi. Juge a részeg ember csökönységgel ragaszkodott elhatározásához és már indult is kifelé. Három-négy perc telhetett el, amikor a fegyverrel kezében felbőszülten rontott vissza a szobába Juge:

— Na, most véged van te kutya — miért dugtad el a fegyveremet?

A következő pillanatban egy-

Apolló mozgószínház

Ma, 5, 7 és 9 órákor

Anyja és gyermekeKüzdelem a gyermekért. Dráma 6 felvonásban.
Hebbel regénye után**Henny Porten, Erna Morena, Friedrich Kalsler**
a főszerepekben

másután dörrent el a fegyver és a szerencsétlen asszonyka vértől borítva rogyott össze.

Két golyó a hasába furódott. Egy golyó a jobb, a negyedik lövés pedig a bal felsőkarját roncsolta össze.

A bestiális ember borzaimas tettének elkövetése után az udvarra rohant és még a fegyverben lévő ötödik patrót, a levegőbe röpítette.

A fegyverdörrenés hamarosan felverte a békésen pihenő bérház lakóit és berohantak a házmesteri lakásba.

Ott fektült vértől borítva, eszméletlenül állapotban Jugéné

Értesítették a rendőrséget, ahonnan Barbat kapitány központi ügyeletet tiszt, aki különben közvetlen hivatali felelőse volt a gyilkos Jugenek, egy szakasz rendőrrel futólépésben rohant a tragédia színhelyére.

Az Alexandri (Teleky) utca 9. számú ház előtt járt fel és alá Juge Vasile, míg jöttek a rendőrök. Amikor Barbat kapitányt megpillantotta, könyörögve tette össze a kezét:

— Tartóztasson le kapitány ur, mert meggyilkoltam a feleségemet!

Juget azonnal őrizetbe helyezték és felkísérték az őrszobára. Barbat kapitány intézkedésére a szerencsétlen asszonyt a mentők a biharmegyei kórházba szállították. Barbat kapitány

a hajnali órákban több ízben megkísérelte a szerencsétlen asszony kihallgatását, de a kezelőorvosok tanácsára nem akarta kitenni a vallomással járó újabb izgalmaknak.

A rendőrtiszt a kórházból egyenesen a rendőrségre sietett, ahol rögtön maga elé vezette a feleséggyilkos rendőrt, de a rendőrt még mindig annyira ittas volt, hogy szó sem lehetett formális kihallgatásáról.

A súlyosan sérült asszonyt a kórház első emelet 11. számú kórtermében helyezték el. Ott fekszik hófehéren, mozdulatlanul Jugéné.

— Víz! Víz! — hajtogatja elhaló hangon.

Bruckner dr. inspekciós orvos áll az ágya mellett, merően figyel a légzést és a nő pulzusát.

— Délben fogjuk megoperálni — válaszolja kérdésünkre a segédorvos.

Amennyiben komplikációk nem lépnek föl, remény van rá, hogy megmenthetjük.

Az Alexandri (Teleky) utca 9. számú ház lakói a rémes éjszaka hatása alatt állanak. Az Estilap munkatársa kiment a helyszínre, hogy tájékozódást szerezzen a szörnyű eset előzményei felől.

— Nem aludt itt senki egy szemhunyaszt — mondja Szarka Teréz szobalány. Negyednégykor riadtam fel az első lövésre.

Akkor már a ház lakói közül többen kiszaladtak a folyosóra.

Kis idő múlva újabb négy lövés dörögött el, most már tisztán kivehető volt, hogy a lövés zaja a pincében levő házmesteri lakás felől jön. Gyorsan ruhát kaptam magamra, lerohantam a házmesteri lakásba. Az ajtóban találkoztam Juge Vasile házmesterrel. Egészen nyugodtan rámszólt:

— Keresse meg Teréz a kapukulcsot, el akarok menni, megöltem a feleségemet!

Besiettem a szobába, ahol az ágyon fekve jajgatott a szerencsétlen asszony. Az ágy előtt hatalmas vértócsa. Az asszony kéreken nézett rám, megkérdeztem, mi történt, veszekedtek?

— Nem, — mondotta halkán az asszony — együtt jöttünk haza a Dácia kávéházból, ott mulatott az uram Nagy Károly barátjával.

— Maga tudja — mondotta az asszony rövid pihenés után — hogy féltem tőle, hiszen a múlt héten, mikor veszekedtünk, megfenyegetett, hogy lelő. Mikor hazajöttünk, első dolgom volt, hogy a fegyverből a golyókat kiszedtem s eldugtam. Az uram ezt észrevette és követelőzni kezdett, hogy adjam vissza a töltényeket. Megígérte, hogy nem csinál semmit. Addig kérlelt, hogy visszazudtam, mire pár pilanatra mulva rástörtte a fegyvert.

Eenyit mondott a szerencsétlen asszony, azután elvesztette eszméletét.

Juge ezalatt előkerítette a kapukulcsot, kiment a ház elé az utcára és ott nyugodtan cigarettára gyújtott. A gyilkos rendőrt a kapuban állott egy darabig, aztán dörömbölni kezdett:

— Engedjenek be a kabátomért, mert nagyon fázom — kiáltotta.

Közben megérkeztek a rendőrség emberei Barbat kapitánnyal, aki rászólt Juge:

— Mit csináltál?

— Megöltem a feleségemet — hangzott a rövid válasz.

Juget ezután bevitték a rendőrségre, a szerencsétlen asszonyt pedig a mentők szállították el.

Juget a hábeliek rendes embernek tartották. Néha előfordult, hogy összezőrdült a feleségével, de hamarosan kibékültek és együtt végezték a ház körüli teendőiket.

A házmesterlakás szomszédságában levő mosókonyhában a gyilkosság idején az egyik lakó cselédei dolgoztak, akik látták a házmestert háza felé, de nem sejtették, hogy az milyen szörnyű cselekedetre készül.

A gyilkos rendőrt ma, délben hallgatta ki a rendőrségen Cincá kapitány. Elmondja, hogy Nagy Károly nevű barátjával tegnap délután több kocsimában és külvárosi kávéházban iddógált. Este a felesége utánajött, kérte, hogy térjen haza, de ő tovább ivott. —

Zárórakor a felesége az utcán várta és hazavitte. Mikor a lakásba értek észrevette, hogy a fegyvere eltűnt. Keresni kezdte a fegyvert és a szoba egyik zugában megtalálta.

Még most sem tudja miért, a fegyvert az asszonyra fogta és rálőtt.

A golyó az asszony hasába furódott, de a szerencsétlen nem esett össze, hanem a fegyver után kapott, mire ő még egyszer az asszonyra lőtt. Ez a golyó az asszony karját érte.

— Mikor láttam, — folytatja vallomását Juge — hogy az asszony nem halt meg, könyörületből, hogy ne szenvedjen tovább, még háromszor rálöttem.

A gyilkos rendőrt teljesen megtörtén áll a kihallgatást végző rendőrkapitány előtt, nem tud számot adni borzalmas cselekedetének igazi okáról, azt hangoztatja, hogy

feleségét, akivel egy esztendeje élt együtt, nagyon szerette.

A gyilkos rendőrt kihallgatása után visszakísérték cellájába és még a mai napon az ügyészre szállítják.

Délután tízenegy óra után szállították át a kórház műtőtermébe a szerencsétlen asszonyt, akin dr. Pop Sándor főorvos műtétet hajtott végre, de az orvostudomány már nem segíthetett és a gyilkos rendőrt áldozata műtét közben kiszivedett.

HIREK**A Törekvés**
műsoros táncestélye

21-én 2190

Szombaton lesz

a Kath. Körben

* Dr. Dénes Sándor gyásza. Dr. Dénes Sándort, a város közéletének kiváló emberét, a Holnap egykori elnökét, mély gyász érte. Édesanyja, Deutsch K. J.-né, a jóságos nemes úr-asszony, aki közel 30 évig betegesen szenvedett, tegnap meghalt. Férje Deutsch K. J., aki néhány évvel ezelőtt hunyt el, a régi Várad kereskedő társadalmának élén állott. Az elhunyt urnót széles kiterjedésű előkelő család gyászolja. Temetése holnap délután fél 11 órákor lesz a főúti gyászos házból.

* Hindu művészek Váradon. Néhány hónappal ezelőtt a párisi Concert-Palace termében különös szenzáció ragadta magával a közönséget. Két hindu énekes állt a dobogón és egzotikus megjelenésük, hallatlan művészi felkészültségük, előadásuknak meglepő eredetisége mindmegannyi szenzáció

HEYMAN-SZINKÖR

Ma, csütörtökön és pénteken

Gyimesi vadvirág

Szombai, vasárnap, hétfő

A király és a kis leányokLuciano Albertinivel
a főszerepekben.

volt. A maguk sajátos hangszereinek kísérték csodálatos énekszámukat. A nevük Mahaboo és Musera. A káhn beiródott a nyilvántartott zeneművészek sorába. — Nagyvárad hangversenyük november 29-én lesz a Katholikus Körben, s jegyeket a Hegedüs Hirlapiroda árnsít.

* Eger & Comp. az ismert nemzetközi szállító-cég Oradea, Bul. Regele Ferdinand (v. Rákóczy)-ut 20. alatt saját fiókot állított fel, melynek vezetésével Kertész Zoltán urat bizta meg. Nevezett cég foglalkozik a szállítmányozás minden ágával és különösen gyűjtőforgalommal Wien-, Budapest-, Cseh, Olasz, Német és Angolországból.

* Halálozás. Welkovits Farkas pincér 68 éves korában elhunyt. Bánatos özvegye, szerető gyermekei: özv. Gesztési Ödöné, Vértess Sándor, Rózsi, Jenő és unokája Imre gyászolják. Temetése csütörtökön délután 10 órákor lesz a Samuil Micu (v. Szabadság)-utca 8. számú házból.

* Vagonfosztogató vasutasok. A rendőrség ma délután letartóztalt négy vasutast, akik vagonokat fosztogattak. A négy vasutas Lukács Sándor, Damorian János, Vasilia Demeter és Csonka Ferenc vasuti fékezők. A házkutatás alkalmával különböző lopott árukat találtak a detektívek. Komlós Iestvérek cég feljelentésére történt nyomozás alapján letartóztatták őket.

* Puha ólom bármilyen mennyiségben megvételre kerestetik. Sonnenfeld nyomdában.

Elegáns nő AGI crémet használ
Selejtes harisnyák
és keztyűk órlási mennyiségben érkeztek

Abrahám-hoz

Rimánózy-utca 4. sz.

Old England keztyű- és kötött-áru különlegességek üzlete átköltözött a volt Hollós-féle helyiségbe

* Dolly pénteken délután mérsékelt helyárrakkal.

* Die Schöne Wienerin legújabb száma kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

A NAGYVÁRADI CSODASZARVAS, AMELY MINDIG AKTUÁLIS

— Bizonyos abban Szerkesztő ur hogy a Csodaszarvas vitáját teljesen befejezték a színházi kritikus urak?

— Merem remélni. Epen elég volt ebből az unalmas szócséplésből.

— Akkor engedje meg, hogy én is hozzászóljak e kérdéshez.

— Isten őrizzen!

— Ne tessék félni. Először is nem a szindarabról akarok beszélni, amelyet nem is láttam és ami már nem aktuális, hanem magáról a Csodaszarvasról, akit mindennap látok és aki mindig aktuális marad.

— Egy nagyváradi csodaszarvasról?

— Pardon! A nagyváradi csodaszarvasról. A típusról. Aki a legcsacsibb szarvas a világon.

— Azért, mert megcsalja a felesége?

— Ugyan kérem, eszembe se jut, hogy ezért megcsodálják valakit.

— Hát mi a csoda benne.

— Epen elenkezőleg, mintahogy a darabban van. A nagyváradi szarvasban az a csoda, hogy nem féltékeny. Egy cseppet sem féltékeny. És nem is akar biztosat tudni. Egyszerűen nem érdekli az eset.

— Nem értem.

— A nagyváradi csodaszarvas a minta férj. Boldog, józan, polgári családi életet él. Egész nap szorgalmasan csapja be ügyfeleit, spekulál, árdrágít, uzsorázik, csempész, vagy kijár. Este, amikor fáradtan hazatér családi körébe, gyorsan átöltözik és siet élvezni a kedves, meghitt és otthonos kávéházi tűznek melegét.

— És önágyasága?

— A felesége? Az vele van, vagy nincs vele. Azért szarvas, mert sohasem kíváncsi. És azért csoda, mert jól érzi magát ebben a bizonytalanságban. De ne tessék félni, éjjel tizenegyor bizonyára találkozhatnak a tánclokálban.

— A tánclokálban?

— Ezen csak nem csodálkozik Szerkesztő ur? Természetes, hogy találkozik. Sőt még köszönnek is egymásnak. Megtörténik az is, hogy egy asztalhoz kerülnek, egy társaságban ülnek. Néha együtt mennek baba, természetesen jóval záróra után. De ez nem kötelező.

— Szép kis családi élet. És a gyermekek?

— Ön nem modern ember. Bizonyára nem olvasta Vantel legújabb könyvét. Önágyasága nem akar gyermekeket. És higgye el, hogy a nagyváradi házasságban sohasem történik az, amit önágyasága nem akar.

— Még mindig nem értem, mi ebben a csoda?

— A csoda az, hogy önágyasága esetleg tényleg nem csalja meg a férjét.

— Honnan gondolja ezt?

— Nem is ér rá, társadalmi el foglaltsága teljesen kimeríti és olyan sokirányú flörtje van, hogy nem is tudja magát elhatározni egy kis polgári házasságtörésre. De ez nem is lényeges. A fontos az, hogy a férj mindig meg van győződve arról, hogy a felesége megcsalja. És ez az biztos erkölcsi támaszt házasságuknak.

— Na ez egy kissé merész.

— Csak az első pillanatban. Mert tessék csak megvizsgálni egy

ilyen házasság lélektani motívumait. Természetes, hogy a férjnek módjában állana bizonyítékokat szerezni, botrányt csinálni és temperamentuma szerint lelőni a feleségét, a csábítót, önmagát, vagy egyszerűen elválni. Nos, a nagyváradi csodaszarvas sokkal intelligensebb, modernebb, józanabb és megfontoltabb, minthogy ilyesmit csináljon.

— Miért?

Este 9 óra után 18 éven aluli gyermeknek nem szabad az utcán járni

A napokban életbelép a legújabb törvény Nagyváradon

Nemrégiben jelent meg a fiatalokorok védelméről szóló törvény, amelyet a minisztérium a végrehajtási utasítással együtt most küldött meg Váradra a fiatalokorok bíróságának. Miután a törvény az ellenőrzéssel a rendőrhatalomokat bízta meg, gróf Nesselróde Károly, a fiatalokorok bíróságának vezetője, az összes idevonatkozó rendelkezéseket ma terjesztette át a nagyváradi rendőrprefektúrára, ahol a Catana Aurél rendőrprefektus Horváth József rendőrkapitány, ügyosztályfőnököt bízta meg a törvény alkalmazásával.

Beszéltünk az érdekes kérdésről Horváth kapitánnyal, aki megismertette velünk a rendelkezéseket, amelyek igen eredeti részleteket tartalmaznak. A törvény nemcsak a fiatalokorokat védi, de igen érdekes módon, a háztartási alkalmazottak, a cselédlányok erkölcsének védelmére is széles kiterjeszkedik. A rendelkezésekből megtudjuk többek között, hogy az új törvény szerint

18 éven aluli gyermekek este 9 óra után szülő, vagy gyám nélkül sem utcán, sem látványos helyeken nem jelenhetnek meg.

Kivételt csupán az az eset képez, ha az előadást direkt gyermekek nevelése érdekében, illetve azok szórakoztatása céljából kellő ellenőrzés mellett rendezték.

Kategórikusan előírja a törvény továbbá azt is,

hogy éttermekben este 9 óra után 18 éven aluli gyermekeket semmi körülmények között sem szabad kiszolgálni.

Kötelezi a törvény a cselédtartó gazdákat, hogy csak olyan lányokat fogadjanak fel, akikről minden kétséget kizáróan megtudják állapítani, hogy erkölcsös életet folytatnak.

Külön törvényszakasz intézkedik arról is, hogy amennyiben a cseléd helyét három

— Az emberölés mindig többé-kevésbé kellemetlen következményekkel jár. Letartóztatás, tárgyalás, esetleg fegyház. Ez rontja az üzletet. Az öngyilkosság még inkább kényelmetlen. Az ember néha bele is halhat.

— Hát miért nem válik el?

— Elválna? Miért? Hogy elve szítse eddigi üzleti összeköttetéseit, társadalmi kapcsolatait? Hogy visszaadja a hozományt? Hogy előlrol kezdje szürke, vigasztalan agglégényi életét.

— Hiszen megősiülhet újból.

— Megősiüljön? Miért? Hogy előlrol kezdje a csodaszarvas szerepét? — drb.

hónapon belül több ízben is változtatja, ilyen esetben már föltételezhető az illető megbízhatatlansága és a rendőrhatalomnak jogában áll a helyét rendszertelenül megváltoztató cselédet illetőségi helyükre toloncoltatni.

Este 9 óra után fiatalokorok cselédlány szintén nem tartózkodhat az utcán. Amennyiben elfognak, úgy őt, mint a gazdáját is megbírságozzák.

Kérdésünkre kijelentette még Horváth kapitány, hogy a fiatalokorok védelméről szóló törvényt Nagyváradon néhány napon belül életbe léptetik.

Egy váradi tizenötéves fiu operettet komponált, amelyet a pesti Király- színház elfogadott előadásra

Most pedig nem az elkoptatott frázisok hangján, hanem egyszerű, őszinte szavakkal akarjuk bejelenteni azt, hogy a Nagyvárad zsenitermő humuszáról szóló közhely ismét komoly valósággá nemesegett, visszakapta patináját. Nem tudjuk — és most nem is akarjuk tudni — a Sors rendelte-e, avagy a véletlen játéka párosította úgy az estélyeket, hogy egy váradi szép komoly tehetség nagyszerű nekilendüléséről azon a napon adhatunk hírt, amikor Nagyvárad közönsége a mai magyar irodalom legnagyobb alakjait a maga körében fogja látni s amikor egy váradi asszony kivételes drámaírói művészetét fog kibontakozni a halhatatlanság szeszélyes ugródeszkájára, a színpadon. Ma írjuk meg — (és boldogságos örömmel tesszük ezt) — egy nagyszerű magyar tehetség sokatigéző felszárnyalását, amellyel hirtelenében távoli horizontok felé emelkedik. Tizenötéves fiu az, aki hirtelenében, váratlanul, minden sip-dob-nádihegedűs reklám nélkül, a korával járó természetes ismeretlenség homályából egyszerre a rivaldára szökken: Fényes Lóránd nagyváradi mérnöknek fia, Szabolcs, sarja egy olyan nemes családnak, amely a magyarságnak már nem egy komoly kulturális értéket adott.

Muzikális tehetség a kis Fényes Szabolcs és egy háromfelvonásos operett kompozíciójával lepte meg a közönséget. Az operettért Budapest két legelőkelőbb színháza versengett és nem sok idő kérd-

Mayr Margit tegnap esti hangversenye

Megértő, fényes publikum előtt mutatkozott be tegnap este a Katholikus Kör nagytermében egész estét kitöltő ragyogó énekszámával Mayr Margit. Mayr Margit elragadó énekművészetéről nem első alkalommal adhatunk számot, azonban a tegnapi önálló dal-estélye után őszinte lelkesedéssel állapíthatjuk meg, hogy ez a bájos, finom nagyváradi úrlány tehetségének világot jelentő kényszerét követte akkor, amidőn bátor öntudattal művészetének sokoldalú kisu-gárzását reflektálta a nagyváradi közönség felé. Önálló estélyének, — nem tölzünk, ha állítjuk, — mintha frenetikus hatását éreztük volna a tegnapi debut alkalmával, a visszafogott figyelem és az ezt követő zúgó tapsvihár őszinte áradatában. Mayr Margit tragikusan differenciált nemes csengésű alt hangja teret kért magának és mi reméljük, hogy a kiváló művésznek csakhamar meg is találja érvényesülésének az útját, amely a színpad felé vezet.

Zongorán Patzkó Elemér sok művészi készséggel kísérte Mayr Margitot, aki különben özv. Patzkóné zeneiskolájának a növendéke. Özv. Patzkóné is elhalmozták tegnap este gratulációkkal.

se, hogy színre is kerüljön a tizenötéves fiu első alkotása, amely bizonyára csak prelude-je lesz világsikert jelentő és a magyar zenetörténetben maradandó neve biztosító kompozícióknak.

Az Olasz egyik utcáján öreg gesztenyefák árnyékában áll Fényes Lóránd családi háza. Ott kereste fel a Nagyvárad Estilap munkatársa Fényes Szabolcsot hogy az első alkotásról beszélgeszen vele.

Komoly, széparcu, karcsutermű fiu Fényes Szabolcs, a talentum eredendő intelligenciája kiérzik minden szavából, amelyeknek hallatára szinte vonakodik az ember elhinni, hogy ez a fiu nem több mint tizenötéves. Elfogódottságának, álszerénységnek nyoma sincs rajta. Imponáló öntudatossággal felel a kérdésre:

— Most már úgyis igen sokan tudják, minek is hallgassak hátról?! Tehát az igazság az, hogy megkomponáltam egy háromfelvonásos operett zenéjét, a kompozíciót a múlt héten bemutattam a Király színháznál, Lázár Ödör igazgató, Marton Sándor dr. az ismert színházi ügynök, Losonczy karmester és Tihanyi rendező előtt. Az egészet lejátszottam zongorán és a hallgatók egyhangú véleménye az volt, hogy — csak a librettót kell elkészíteni, — aztán színrekerülhet a darab, — az én operettem.

Mindenki átérezheti azt a boldogságot, amely a gyerekkorból még ki sem lépett fiut elfogja, amikor kimondja, hogy: „az, én

operettem. Pillanatnyi szünet után folytatja:

— Természetesen, kompozíciójának szüksége van még a hangszerelésre. Ezt akkor fogom elvégezni, ha Pestre, Siklos Albertnek a Zeneakadémiára írásos professzorának keze alá kerülök — és ez egy-két hónapon belül megtörténik. Akkor aztán a jövő szezon elején színre kerülhet a darab... Voltunk a Városi Színházban is, ott is eljátszottam az egészet, Zerkovitz végighallgatta. Annyira tetszett neki, hogy a színház karmesterének hangszerelésével még ebben a szezonban elő akarta adni... De én azt akarom, hogy az egész teljesen az én munkám legyen, azért édesapámmal együtt úgy döntöttünk, hogy a Király-színház mellett maradunk...

— Mikor kezdett ehhez a kompozícióhoz? És mi adta meg az ötletét?

Fölcsillan a fiu okos két szeme és megfontolt nyugodt hangon mondja el műve megszületésének történetét:

— Amint esténként itthon ülünk, édesapám már évek óta adott fel nekem témákat megzenésítésre. Azt mondta például: képzeld el, hogy szerenádot akarsz adni egy leánynak és játszod le zongorán, amit érzesz, amit képzelsz. Ilyesmit és ehhez hasonlókat próbáltam komponálni. Körülbelül egy évvel ezelőtt hazajött édesapám külföldi pihenéséből és akkor elmondott egy témát, amelyre operett-zenét akart komponálni, de nem valósíthatta meg tervét. Nagyon szépnek találtam a témát, gondoltam, hogy szerzek én rá zenét. Hát... ez lett belőle...

És felmarkolja a kottacsomót, amely az asztalon fekszik és a boldogság mosolyával kíséri gesztusát.

— Mi volt az a téma, amit édesapja adott?

— Ó, az még titok — válaszol nevetve — nem mondhatok sokat róla.

— De mégis valamit!...

Mosolygó szeme egy fix pontot keres az izléses eleganciájú szoba mennyezetén. Aztán enged:

— Hát igen, magyar a téma, amint magyar a muzsika is. Az első felvonás színhelye egy magyar nemesi kastély; a második a világváros modern milieujé, a harmadik pedig előkelő fürdőhely. De többet most igazán nem mondhatok.

— Ki írja a librettót?

— Tessék elképzelni: Harsányi Zolt, aki ilyesmire még talán sohasem vállalkozott. Annyira megtetszett neki a téma, amikor elbeszéltem, hogy mit akarok. És még nem is győzi megvárni azt, hogy a kompozícióm hangszerelésével elkészüljek; ő már előbb ki akar rukkolni velem. Irt egy egyfelvonásos kis színművet a Renaissance-színháznak. Azt ideadta nekem, hogy megzenésítem. Tehát az első művem, amivel nyilvánosság elé lépek, nem is a háromfelvonásos nagy operett lesz, hanem ez a kis egyfelvonásos!

— Ktől tanult zongorázni? Talán volt valaki, aki sokat serkentette?

Erre a kérdésünkre már az ifju zeneszerző édesanyja — finom szép uriasszony — válaszol, aki fia intervjúját eddig boldog mosollyal kísérte:

— Ó, hogy idejött, abban nagy része van egy drága öreg uriból, Schón néninek, aki — maga is a legnagyobb magyar zeneművészek tanítványa — három

esztendőn át a legnagyobb szerep-tel, odaadással oktatta a fia-mat és bizony sok értékét felfedezte, felszínre hozta belőle.

Az operettjéről közelebbit nem akar már mondani Fényes Szabolcs. Kedves összevisszaságban beszélgetünk Kacsóh Pongrárról, akit nagyon szeret; Lehárról és Kálmán Imréről, akiknek minden operettjét sokszor lejátszotta már zongorán; nagynénjéről: báró Uray Jánosné Fényes Annuskáról, aki szintén gyerek volt, amikor már kivételes tehetségéért lázban volt egész Budapest és ambícióiról,

amiket mint valami drága titkot őriz magában...

— Bizik önmagában? — kérdezem bucsuzól.

Kiegyenesedik, nem tizenöt éves fiu az, aki előttem áll, hanem szinte egész férfi:

— Ha néha ritkán ingadozom is, azért szilárdan bizom, és ha el is vagyok készülve rengeteg csalódásra, remélem, hogy mindenen átverekszem magam!...

Kikísér az utcára, erélyes kéz-szorítással bucsuzik tőlem, aztán siet vissza szobájába. A zongorája várja... (é. i.)

ARTHUR KEPES ARTHUR

Jörgi (Zöldfa)-utca 5.

(Leitner mellett) Óra és ékszer javítások a legolcsóbban
Olcsó óra és ékszer Gondos munka Figyeljen a pontos árúslás díjára! 2177

Színház

NOVEMBER

18

SZERDA

P. Gulácsy Irén
színműve

A VALUTA

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Valuta újdonság másodszor. Pálfiyén Gulácsy Irén pályanyertes műve. A bérlet. Sorozat szám 51.

Péntek délután: Dolly, mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 56.

Péntek este: Román előadás.

Szombat délután: Csodaszarvas.

Olcsó helyárrakkal. Sorozatszám 55.

Szombat este: Román előadás.

Vasárnap délután fél 4-kor: Öt

órás vendég. Sorozatszám 55.

Vasárnap este: Román előadás.

Hétfo: Imádom vigjáték újdonság A bérlet. Sorozat szám 58.

Kedd este: Kis grófi operett, B

bérletben Pálfi Olga vendégfellép-tével. Sorozatszám 59.

Szerda este: Bródy emlékün-

nep, báró Hatvány Lajos feolvasá-sa, utána Lyon Lea dráma, bérle-

ten kívül. Sorozat szám 54.

— Ma van a Valuta bemu-

tatója. Érdekes eseménye lesz

ma este a színháznak. Pálfiyén

Gulácsy Irén a magyar

irodalom legkiválóbb repre-

zentánsa „Valuta” című drá-

mája kerül színre gondosan és

nagy ambícióval, előkészített

előadásban. A kiváló író pá-

rasztdramája a ma faluját és

magyar parasztját állítja élénk

olyan őszinteséggel, ahogyan

csak a legélesebb művészi

szem megláthatja. A falu él,

szenved éppen úgy, mint a vá-

ros és ugyanugy megérzi az

idők változásának tragikumát,

mint a lélekben megromlott

nagy város. A „Valuta” irodal-

milag és színpadilag is a leg-

komolyabb értékeket nyújtja és

a legszebb feladatok elé állítja

ugy a rendezőt, valamint a sze-

replő művészeket. Pálfiyén Gu-

lácsy Irén drámáját a legjobb

erők viszik sikerre, mert a fő-

szerepeket Gróiné Polgár Mariska, T. Pogány Janka, Benes Ilona, Petróczy Aliz, Tóth Elek, Darvas, Tompa, Lengyel, Madas és Bereng játszik. A „Valuta” csütörtökön A) bérletben kerül színre. A bemutató előadás bérletszűnetben megy.

— Csodaszarvas első délutáni előadása. Még el sem múlt az a komoly hírlapi vita, melyet Crommelinck „Csodaszarvas” című modern drámája provokált Nagyváradon és az igazgatóság már is délutáni előadásra tűzte ezt a szenzációs darabot, hogy annak témáját és meztelen igazságait minél szélesebb körben megismerhessék. A Csodaszarvas szombat délután fél 4-kor olcsó helyárrakkal kerül színre, természetesen ezt az előadást is csak felnőttek nézhetik meg. A Csodaszarvas főszerepeit L. Hollós Juci, Benes Ilona, Simon Sári, Darvas, Tompos, Sós és Ocskay játszik.

— Dolly délután. Pénteken délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal mellett a szezon legnagyobb sikerű operettje a Dolly kerül színre a legjobb szereposztásban. Ez a pompás operett eddig minden előadáson szorongásig telt nézőteret vonzott, jelöl annak, hogy az utóbbi időkben ennél ötletesebb szövegű, kedvesebb muzsikájú operettet nem igen irtak. A péntek délutáni Dolly előadás iránt a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg, ami szól a szereplő művészeknek is, akik közül Bellák Arankát, Simon Évit, H. Körösi Jucit, Tompát, Páger, Sóst, Darvast és Madast emeljük ki.

— Vasárnap délután Öt órás vendég. Falrengető kacagás fogja betölteni vasárnap délután a színház nézőterét, mert a vigjáték együttes a legszellemebb francia vigjátékot az Öt órás vendéget játsza, mérsékelt helyárrakkal mellett. Ezt az ötletes, fordultatos és kacag-

tató helyzetkomikumokban gazdag bohózatot esti szereposztásban hozza színre az igazgatóság, amennyiben a főszerepeket Benes Ilona, L. Hollós Juci, Petróczy Aliz, Darvas, Lengyel, Madas, Stoll és Bereng játszik.

— Pálfi Olli vendéglátéka. Kedden este egy szubrett csillag, Pálfi Olli mutatkozik be a nagyvárad közönségnek. A vendégművész fellepte érdekes eseménye lesz a szezonnak és érthető nagy érdeklődést vált a közönség köreiben.

Dénes Ödön, dr Dénes Sándor és felesége, Várhelyi Rósa Lajosné szül. Deutsch Margit és férje maguk és rokonaik nevében fájdalomtól megtörve jelentik, hogy drága édes anyjuk

életének 63-ik évében, 30 éven át angyal türelemmel viselt gyötrelmes szenvedés után a mai napon örökre itt hagyott bennünket.

Temetése f. hó 19. napján délelőtt 10¹/₂ órakor lesz a Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 36. szám alatti gyászházból.

1925 november 17-én.

őzv. Weisz Gáborné sz. Hermann Josef, dr Hermann Ottó testvérei. — Konrad Ferenc, Dénes Klári unokái. Márkely Jánosné nevelt leánya.

Minden külön értesítés helyett.

Maheboob

és

Musheraff

indus mesterénekese

hangversenye

a Kath. Körben

November 2-én

Jegyek

a Hegedüs Hírlapirodában

Ujakiynál
Ujakiynál
Ujakiynál
Ujakiynál
Ujakiynál

Carmen
gyermek
iskola-
cipők
Bul. Reg.
Ferdinand

Ujakiynál
Ujakiynál
Ujakiynál
Ujakiynál
Ujakiynál

3-as Wertheim-cassa

sürgösen eladó

STERNBERG-nél

Női
hócipő REICHARD
500 leifől kapható cipőüzletében

(77)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

NYILTTÉR

Nagyvárad Estilap
tek. Szerkesztőségének

Helyben.

Lapjának f. hó 17-iki számában a nyilttérben Darabont Gyula baptista hitközségi elnök aláírásával egy oly nyilatkozat jelent meg, melynek hangja és tartalma felett nem térhetek napirendre.

A baptista hitközség elnöke (püspöke) ugylátszik összeegyeztethetőnek találja az általa prédikált istenfélelem és emberszeretet elveit azon eljárással, melyet hitközségének házában velem, mint lakóval szemben gyakorol. Alant vázolandó eljárásait betetőzi fenti nyilttéri közleményével, melynek személyeskedő és becstelenséért kifejezése nemcsak egy baptista püspökhöz, de még egy jómodoru szabómesterhez sem illelnek.

Az én bűnöm az, hogy 1918 év december óta lakom azon házban, melyet az 1924 év nyarán a baptisták vettek meg és hogy törvényben biztosított jogom dacára nem adtam át egy szobából álló lakásmat az egyháznak. — Igaz, hogy lelépési díj fejében sem voltam hajlandó kimeni a lakásból, azon indoklással, hogy én nem akarok ebből üzletet csinálni, hanem szerezzen nekem az egyház egy megfelelő egy szobás lakást, akkor költözöm.

De mit tett erre Darabont ur?

Tűzfátmat, mióta a házban lakom, egy fás szímben tartottam. Ezt lebontatta, a fát az udvarra hordatta és amikor én kértem, hogy helyezze el valahol a fát, mert udvaron hónapok óta és dézsmálásnak van kitéve, azt válaszolta, hogy nincs helye. Egész télen át az udvaron ázott a fát és csak amikor a bíróság ítéletileg kötelezte arra, hogy 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett helyezze el fát, állította fel a nemeslelkű elnök ur a fákamarát. Ez a városi járásbíró 11546—1924 számú ítéletéből és az azt megelőző iratokból világosan kitűnik. Ezt letagadni nem lehet. És ha a baptista hitközség elnöke mégis „Isten és ember előtt állítja, hogy nekem nem volt fákamarám” ezt az elnök ur intezze el saját lelkiismeretével; én ennek megítélését a közönségre bízom.

A kapukérdésben szintén más képen áll a helyzet, mint azt az elnök ur kiszinezi. A kaput az elnök ur bezáratta nappal is, azonban nem azért, mert az intézmény megkívánja, hanem mert engem a házból ki akar „szekirozni”. Nem kell tehát messzire mennem, hogy „a felbőszült külvárosi háziga-zdát” megtaláljam. — A nagyvárad-i törvényszéknél, mint fellebbviteli bíróságnál megtalálható a Ca II. 4027—1925. sz. ítélet, mely megállapítja az elnök ur részéről a birtokháborítás tényét és kötelezi, hogy a kaput csengetés után azonnal 1000 lei pénzbírság terhe mellett nyitassa ki. A bíróság ezen ítéletet 9 eskü alatt kihallgatott tanu vallomása alapján hozta, kik igazolták, hogy az egyház nem tart portást, hanem a „gondozásban” lévő öregek nyitogatják a kaput, késedelmesen és gyakran kellemetlenkedő megjegyzések kíséretében, mely reám nézve sérelmes. Hogy a kapunak nappal való bezárása az elnök ur részéről csak sikanéria, az kitűnik abból hogy a kaput azon öregekkel és 1—2 ár-vával nyitattja ki, kik miatt a há-

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

zat szerint nappal is zárva kell tartani. Attól tart talán az elnök ur, hogy megszöknek az öregek a „gondozás” alól? Azt is nehéz megérteni, hogy miért van a kapu hetenként 1—2-szer éjjel éjfélután 2 óráig is az elnök ur tudtával tárva-nyitva. Akkor nem fontos, hogy a kapu zárva legyen? Természetes, akkor a hivek jönnek, ezeket pedig nem lehet molesztálni zárt kapuval. Hogy a „gondozott” öregek mily örömmel nyitogatnak a hideg időben kaput, azt elnök ur nem tudja, mert ő mint szeretetteljes atyja a szegény öreg hívőknek, csak a rendeletet adja ki, a rendeletet végrehajtani a „gondozás” alatt lévő öregeknek (kik között vakok, sánták is vannak) kötelessége. Hogy nekik a nyitogatás fárasztó, azt nem érzi az elnök ur, neki az a fontos, hogy a szeretett lakónak kellemetlenkedjek.

Hogy 120 leit fizetek havonta egy üres szobaért, ezt bűnnek tekinthetik egyes háziga-zdák, de ezt a bűnt elköveti még kivülem Nagyváradon 15—20.000 főbélő, ki annyit fizet, mint amennyit a lakbérleti törvény megállapít. Valótlan az is, hogy én a szobát rekviráltattam. Régi háztulajdonosának kérésére, a vele való meg egyezés alapján költöztem be a házba és a baptista hitközség a vételkor tudta azt, hogy nekem 1927 májusig jogom van ott lakni.

Ami végül a baptista elnök ur többi durva és személyeskedő kitételeit illeti, ezek miatt a sajtó-pert ellene folyamatba teszem.

Kiváló tisztelettel

Dr. Elovics Elek
ügyvéd.

Tessék meggyő-ződni, hogy és belésáru különlegességeink legolcsóbbak 2114
HAVAS és GRÜNFIELD
posztóáruház Avram (Kossuth)-u. 8

80 leiért alakítsa át női filckalapját a KLEIN SIMON

cégnél Ferdinand király (Rákóczi)-ut 5. Park-szállodaépület a legdivatosabb bécsi és párisi formákra 24 óra alatt 1996

Női kabátot

most vásároljon
most a választék nagy
most sok pénzt takarít meg
HEVESI divatru-házában 1605
Jorga Miklós (Zöldfa)-u. 8.

MEGNYILT utonnan a 8981

Leikovits Herman Rekord kalapgyár

cipő, kalap, fehérnemű-üzlete
Str. Nic. Iorga (v. Zöldfa-utca) Komlós-ház
Szolid kiszolgálás. Olcsó árak.

Készül kariakgyűrű ujdonság és minden más ékszer nagyon olcsón
Urán-nál Strada Iorga (Zöldfa-utca) 2134
Sas-Passage bejárat

MOZI

MOZISZÍNHÁZAK MŰSORA:

— **Henny Porten**, a legszebb szőke mozistar játsza az Apolló szenzációs filmdramájában a főszerepet. Ez a nagy művész az érzések széles skáláján adja vissza az anyai szeretetnek és a gyermek megtartásért folytatott harc minden fájdalmának fenséges megnyilatkozásait. Az „Anyá és gyermeke” a legszebb dokumentuma annak, hogy a szülői szív semmiféle körülmények között sem tudja elárulni, vagy megtagadni gyermekét. A gyönyörű film ma és csütörtökön van még az Apolló műsorán.

— „**Beau Brummel**” a londoni Casanova ma, szerdán utoljára látható a Dorian-Filmszínházban. John Barrymore a londoni világfi szerepében pompás alakítást nyújt. A férfi, aki polgári ember léte merészen játszik királyi hercegnők szívével, a férfi, akinek nem imponál maga a király sem, mindenki szemében szimpatikus és érdekes. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Délutáni helyárok: 25, 20, 18, 15, 12, 10 lei.

HEYMAN-SZINKOR

Előadások kezdete hétköznap 5, 7 és 9 órakor. — Vasárnap és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órakor. — Elővételi pénztár délelőtt 10-től 1-ig.

HETI MŰSOR

Szerda: Gyimesi vadvirág népszínmű Kiss Ferencel és Chaplin mint betegápoló.

Csütörtök: Gyimesi vadvirág népszínmű Kiss Ferencel és Chaplin mint betegápoló.

Péntek: Gyimesi vadvirág népszínmű Kiss Ferencel és Chaplin mint betegápoló.

— **Gyimesi vadvirág**. Három nap alatt 9 előadásban fog színpadra kerülni a Gyimesi vadvirág filmen a Heyman Szinkorban. Egész Nagyvárad közönségének meg kell nézni e pályanyertes népszínművet filmen, melynek főszerepeit a legjobb magyar színészek játszik. A főszerepet Kiss Ferenc, a legnépszerűbb magyar színész kreálja. A Gyimesihez egy Chaplin filmet mutatnak be és ezenkívül a legújabb párisi divatrevü is vetítésre kerül. A Gyimesi előadásai naponta 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

BIRÓ

ruhatisztító és javító osztálya legolcsóbban és legpontosabban tisztít, javít és vasal
Ep. Clorogariu (Uri-utca) 24.
Felvételek: Piața Unirii (Szt.-László-tér) 5. Trafik 2133-L

— **Aranykakas**. Vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel olcsó helyárok mellett kerül előadásra az Aranykakas énekes bohózat, melynek szerepeit az iparos műkedvelő gárda játsza. Nagyvárad egész iparos társadalma nagy várakozással tekint e vasárnapi előadás elé, melynek rendezője Losonczy Gábor.

— **A király és a kis leányok**. Luciano Albertini filmet első ízben vetítenek a Heyman Szinkorban szombaton. E világhírű filmművész legújabb bravurját hajmeresztő és izgató mutatványok között mutatja be e filmen, melynek egész biztosan óriási sikere lesz nálunk is.

DIE DAME

4-es szám
(Ester November Heft)
ára 70 lei

3-as (Dritter Oktober Heft)
ára 45 lei
a Hegedüs Hirlapirodában

Izletes házikonyha
Berkovitsné
ארמיה כשר
vendéglője
N. Iorga (Zöldfa)-u. 19
Mérsékelt árak

Verona: Akit nem szabad szeretni 300— lei

Gebrüder Stingl, Mignon ZONGORA leszállított árban
STERNBERG-nél

Harisnyák, keztyűk, fehérneműk szolid olcsó árban BLEIER divatházban Saspassage

Uj egészségügyi üzlet!
HYGIEA
LEITNER LAJOS
Str. Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 13.
Orvosi műszerek, sérvkötők, haskötők, gumiharisnyák, betegápolási cikkek és illatszerek nagy választékban.

Deczky-nél
készülnek a legszebb kivitelű
estélyi cipők
24 óra alatt
hozott anyagból is.
Avram (Kossuth)-u. 2. udvar.

Egy váradi uriaszony izgalmas kalandja a betörővel betegágyában tehetetlenül túrta, míg kifosztják a lakását

Tegnap este hat és hét óra között példátlanul izgalmas perceket élt át egy nagyváradi orvos felesége, aki súlyos betegesen fekve ágyában, tehetetlenül túrta, hogy lakását egy betörő kifossza.

Dr Reiner Károly ismert belgyógyász. Ciorogariu-utca 23. számú házban lévő lakásán történt a megrendítő kalandos bűntény. Az orvos beteget látogatott és

három szobás lakásában nem tartózkodott más, csak a felesége, akit várandós állapotba az ágyhoz kötött.

Este nem sokkal hat óra után az orvos lakásába egy férfi lopózott be, aki a jelek szerint teljesen ismerős volt a helyzettel és számított arra, hogy bűnös munkájában nem fogja zavarni senki.

Az orvos felesége aludt, s alvásából különös neszre riadt föl.

A nesz a másik szobából hallott a hálószobába, ahol az uriaszony feküdt.

— Ki az? Te vagy Károly? — kérdezte hangosan a beteg hölgy.

A kérdésre egy szekrény ajtajának recsegése volt a válasz. — Ki van odakint? — kiáltott föl most már kétségbeesett hangon az uriaszony.

— Ne törődjön vele! — dümmögött egy hang. Az urinót rémületében elhagyta lélekjelenléte,

felsikoltott, aztán magára kapta a dunyhát és szivdobogva várta, amíg az ismeretlen eltávozik. A házban rajta kívül senki nem volt, akit segítségül hívhatott volna.

Az ismeretlen pedig ezalatt kifosztotta a házaspár szekrényeit és ahogy jött, feltűnés nélkül úgy is távozott.

Az orvos csak később érkezett haza, megdöbbenéssel látva, hogy szekrényei tártva, a lakásban nagy rendetlenség, a szekrények tartalma hiányzik.

Azonnal feleségéhez rohant, akit fuldokló zokogás közben talált.

A betörő ugyszólván minden fehérneműt, ami a szekrényekben található volt, elrabolt. Az orvos már nem hagyta többé magára a feleségét, rendőrt kiáltott az ablakon keresztül, a rendőr segítségért jött, aztán nyomban megkezdődött a nyomozás. Az orvos megállapította, hogy mintegy hatvanezer lej értékű

fehérneműt vitt el a betörő magával. Később a detektívek

a betörő stílusában rovtott multu ember rutinos betörő kezemunkáját fedezték fel.

A beteg urihölgy megrendítő kalandja után még mindig nem nyerte vissza nyugalma.

Érdekes vendégek Nagyváradon Szabó Dezső és Göndör Ferenc látogatása

Ma délből két érdekes vendég érkezik Nagyváradra. — Mindkettő a magyar föl nevezetessége és ebben az értelemben a progresszív gondolat legkitünőbb harcosai közé tartoznak. Merő véletlen, hogy ugyanaz a nap hozza őket Váradra s hogy ilyenformán ugyanazon cikk keretében kell róluk megemlékeznünk. Hisz Szabó Dezsőt és Göndör Ferencet a becsületes hitnek és haladó szellemnek tágabb közösségén túl temérdek szempont, meggyőződés és célkitűzés különbözősége választja el egymástól. Szabó Dezső a legigazibb, legöntudatosabb, legnépszerűbb és talán legkevésbé megértett magyar író, míg Göndör Ferenc a legbátrabb és legpuritánabb

A mai zürichi nyitás

BUKARESTI 240—

BERLIN . . . 12345 PARIS 207850
NEW-YORK 51862 PRAGA 153750
LONDON . . 2514— B.PEST . . 7270
BÉCS . . 7325 —

Nagyváradi árfolyamok

Magyar korona	330—	áru	327	pénz
Dollár	216—	"	217—	"
Cseh korona	644	"	646	"
Svájci frank	4180	"	4190	"
Osztrák shilling	360	"	370	"
Francia frank	870	"	880	"
Angol font	1052	"	1054	"
Lira	870	"	880	"

magyar újságírók közé tartozik, akit emigrációba kényszerített harcos végzete. Az elsodortifalu, a Jaj és a Csodálatos élet csodálatos szerzőjének váradi látogatására, Pálffy Irén legújabb szindarabjának mai bemutatója adott alkalmat, míg Göndör Ferenc, — aki mint tudjuk, nemrég vesztette el egyetlen gyermekét — pihenni és felejtetni jön ebbe a városba, ahová a mult sok kedves emléke köti.

Két érdekes vendég. Két író, két tragédiás sors. Ellen-ségek-e, barátok-e, nem tudjuk. De azt tudjuk, hogy törekvéseikben éppugy, mint tragédiájukban sok a közösség. Magyaroknak születtek.

Kacsora rablóvezér és bandája a váradi törvényszék előtt

A mai főtárgyalás

A törvényszék Szöllőssy tanácsa ma kezdte meg a főtárgyalását Kacsora János és tizenhéttagu rablóbandája bűnpörében. Tizennyolc tagu rablóbanda várja most a bíróság ítéletét. Tavaly október és november havában a Nagyváradot övező falvak lakosságát rémitgették éjjelente elvetemedt támadásaikkal.

Kacsora János fiatal paraszt volt a banda feje. Akkor félelmetes, vad bandita, istentelen gonosztevő, csendőrszorongók villámlása kellett, hogy magába szálljon. Ma reszkető, ideges, gyáva, akit utólért a földi igazságszolgáltatás. Társai, a hirhedt szegénylegények, megtört, önmagukba szállt, ki-méletért esengő legények szegények. Fél évvel ezelőtt jutottak csendőrkézre a banda tagjai és azóta a nagyváradi ügyészség foglyai voltak. A banda gaztetteinek ma már ugyszólván minden részlete ott fekszik föltárva az akták hatalmas kötege közt Szöllőssy Gyula dr asztalán. A főtárgyalásra, amely előreláthatóan há-

rom teljes napig tart, rengeteg tanut idézett be a bíróság.

A tárgyalást reggel 9 órakor nyitja meg Szöllőssy dr tanácselnök; Magrin ügyész képviseli a vádat, míg a védelmet Weiszberger Li-

Az Erdélyi Bankszindikátus fontos ülése Váradon

Dr Gyárfás Elemér fog elnökölni az értekezleten

Az Erdélyi Bankszindikátus igazgatósága e hó 21-én szombaton délután a Bihar megyei Takarékpénztár tanácstermében igen nagyjelentőségű közgazdasági ügyekben fog gyűlést tartani. Tárgysorozaton szerepel többek között a román-magyar kereskedelmi kamara, a kölcsönös giró és clearing, az önkéntes revízió, a jelzálogos követelések és magyarországi záloglevelek, hadikölcsön-lombard ügyek, tisztviselői nyugdíj-kérdés, értékpapírok hazaszállításának, magyarországi takarékbetéteknek ügye, külföldi hitelek kérdése.

pót dr. Markovits Henrik dr, Surduc Traján dr és Roman Tacia látják el. Tizenhat vádlott van, legelső köztük Kacsora-Palos János, 29 éves rendes külsejű legény. Szemrebbenés nélkül hallgatja végig a vádirat súlyos állításait: hogy ő egész sor rablás, lopást, csalást és hasonlókat követett el. Azután az elnök kérdésére kijelenti, hogy

bűnösnek érzi magát, de nem olyan mértékben, ahogyan a vádiratból kitűnik.

És meglepő intelligenciával, választékos nyelven mondja el furfangos cselekedeteinek történetét.

— Úgy volt az a kisürögdi eset kérem szépen — mondja az elnök kérdésére — hogy Dehelean Vaslie nevű bajtársammal beállítottunk Vikol Istvánhoz. Szívesen fogadott bennünket, hozott egy fél liter cujkát, jókat ittunk belőle. Annyira, hogy én vettem még egy litert, aztán attól nagyon jó kedvünk lett.

A tárgyalás tart.

A Valuta

J. Gulácsy Irén drámájának ma esti bemutatója

Konferansz nem szükséges többé: Pálffy Irén beérkeztsége tökéletes és értékelése nem a napi kritikára, hanem a komoly irodalomtörténetre tartozik immár. Nem is először fog állni ma este a rivalda fényében, de a ma esti bemutatónak felfokozott jelentőséget ad az, hogy Pálffy Irén Gulácsy Irén mostani megnyilatkozása ragyogóbb valamennyi eddiginél, mert a magyar paraszt léleknek keresztmetszetét tiszta művészi feldolgozásban látatja velünk, úgy, ahogyan még kevesek és csak az igazán elhivatottak láttatták.

A színház drámai együttese átérzi a ma esti előadás ünnepélyes jelentőségét. A Valuta bemutatója esemény.

szóval mind, a közgazdasági életet alapjában érintő rendkívül fontos problémák.

Az értekezleten dr Gyárfás Elemér, Erdély ismertevű közgazdasági kapacitása fog elnökölni, akinek illusztris egyénisége iránti tisztelet és becsülés Nagyvárad közgazdasági életének reprezentánsai részéről, külsőségekben is meg fog mutatkozni.

Gyárfás Elemér váradi tartózkodása alatt, bár ő az országos magyar pártnak alelnöke, hír szerint minden politikai ténykedéstől távol tartja magát.

Szenzációs

könyvujdonságoknak

állandó
nagy raktára a

**Hegedüs
Hirlapiroda**

könyvosztálya

J. J. Brousson:

**Anatole France
papucsban**

A francia könyvpiac egyik legnagyobb szenzációja volt Anatole France egykori titkárának és bizalmasának J. J. Broussonnak könyve, amely a világhír és nyilvános szereplés fátyola és a nagy ember tőgája mögött a hálóság, házipapucsos, alvó, evő, ivó, csevegő, adomázó, pajzánkodó gyermeket mutatja meg

ára 200.— lei

Ady Endre novellái:

Igy is történhetik

ára 140.— lei

Sápadt emberek és történetek

ára 160.— lei

Ady, a nagy költő novelláit ugyanaz a megdöbbentő eredetiség, újszerűség és közvetlenség jellemzi, ami halhatatlan verseit.

Révész Béla:

Ady Endre életéről, verseiről, jelleméről

A benső barát és szerető szemmel lélekbe látó író sorolja fel ebben a hatalmas munkában elményeit

ára 400.— lei

Merezkovszkij:

**Péter és Alexej
két kötet ára 240.— lei**

A roppant hatást keltett orosz regényíró élete nagy művének a Krisztus és Antikrisztus című hatalmas freskosorozatának harmadik része. Nagy Péter cár és fia nagyszerű korrajzi képében Merezkovszkij az orosz lélek nagy megfigyelését, a történelmi nagy orosz tragédiát írta meg.

Fasching Antal:

Az új Geodézia
A technikus világszenzációja

A Geodézia egész területének revíziója alapján állította fel Fasching professzor új elméletét, melyet ebben a kötetben ismertett. A földbirtokreformmal kapcsolatos fölmérési munkálatokhoz nélkülözhetetlen

ára füzve 640.— lei
kötve 700.— "

Dörner Béla:

**A sertésstenyésztés
és hizlalás**

elismerten legjobb gyakorlati kézikönyve. Minden tenyésztő rengeteg hasznos ismeret meríthet ebből a kitűnő könyvből.

ára 640.— lei

**Vidékre megrendeléseket
azonnal eszközlünk**

APRÓ HIRDETÉSEK

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk — Minden szó hirdetési ára 4 lei. — Vastagabb betűvel 8 lei. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lei. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse

Állást keresőknek 50% engedményt ad az ESTILAP

LEVELEZÉS

FIATAL hölgy ismeretséget kötne oly uriemberrel, aki anyagiilag támogatná. Diszkrét levél „Szóke csulság” jellegre a Hegedüs Hirlapirodába kér. 102

Gyermekköcsik Székénél, Plató Untrú 16.

LAKÁS

LELEPESI díjért átadnám Mária királyné (Bémer) tér közvetlen közelében 4 szobás lakásomat. — Ajánlatot írásban a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 78

BERTHELOT tábornok (Sal Ferenc) utca I. C. Bratianu (Szaniszló) utcai környéken szép különbejáratú butorozott szobát, fürdőszobával keres, magas bértért intelligens ember. Ajánlatot „Mérnök 2000 lei” jellegre a Hegedüs Hirlapirodába. 101

ALKALMAZÁS

ZENEMÜ kölcsönkönyvtár vezetésére zongorázni tudó feltétlen intelligens leányt felvesz a Hegedüs Hirlapiroda. Ajánlatot levélben „Zenemükölcsönkönyvtár” jellegre kérünk. 97

NÉMET kisasszonyt 5 éves gyermek mellé és gépirónő ügyvédi irodába felvétetik. Mária királyné (Bémer) tér 3. Dr Feldmann. 86

EGY középkori nő házvezetőnői állást keres (kitűnően tud főzni) magános urnál vagy főzőnőnek ajánlkozik gyermekével. Eminescu (Ezredévi) Emléktér 22. Dr Sebestyennél. 83

ROMAN, magyar, németül tudó fiatal férfi divat és kötöttáru segéd december 1-re állást keres. Levelek a kiadóhivatalba „Szorgalmas peligére.” 115

TISZTESSÉGES megbízható bejárónőt keresek takarításhoz. Cim a kiadóban. 91

PIPERE vasalónő lakásán vállal fehérnemű tisztítást, fiatalembereknek selyem fehérnemű tisztítását rongyolás nélkül végzi. — Csukás Ágnes, Keskeny-u. 22. 63

ROMAN, magyar, németül tudó fiatal női divatáru segéd, ki kártyát rendezést is vállal, állást keres december 1-re. Levelek a kiadóhivatalba „Jó erő” jellegre. 114

BEJARÓ takarítónőt azonnal felveszek Szűcs Izsóné, Ciorogariu püspök (Uri) utca 24. 111

DEUTSCHES Fräulein sucht Stelle zu Gangling. Gefli antr. Verlasslich. An die Hegedüs Hirlapiroda. 100

KERESEK német, magyar gépiró kisasszonyt, délutáni órákra havifizetéssel. „Napoleon” D. Cantemir (Beöthy Ödön) u. 58. 104

JOBBI uriházba ajánlkozom perfect szobalánynak. D. Tich'ndea (Füredő) utca 9. 113

RAKTARNOKNAK, pénzbeszedőnek vagy irodaszolgáknak ajánlkozom megbízható tiszteletes ember. Cimet a Hegedüs Hirlapirodába kér. 106

ADÁS-VÉTEL

MAKULATURA papir nagy tértelben kapható a Hegedüs Hirlapirodában. 898

EGY antik hatfiókos diófa szekrény, ujonnan fényezve eladó Zámbo asztalosnál, Decebal (Vitéz) utca 32.

GARDONYI Géza: Bor című színművét megvételre keresem. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 57

FERENCZI Árpád: Andrejevna Nádja forradalma című könyvet megvételre keresem. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 92

OBOA iskola alig használt eladó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 89

SZÖRME ujdonságok Leichner-nél, Ciorogariu püspök (Uri) utca 4. szám. 1852

ELADÓ több magán- és bérházak. Város szép utcáján telkek 110,000-tól feljebb. Szőlők, földbirtokok. Tománénál 9—12-ig, 3—6-ig Tace Ionescu (Körös) utca 21. szám. 2136

3000 leiért szobabutor eladó. Kaszárnya-utca 9. 116

ELADÓ Szalontán a legforgalmasabb főutcán, terményüzlettel berendezett csinos ház 20 vagonos magtárakkal beépítve, két utcára átjárattal. Bővebbet Szalontán, Aradi-ut 12. szám alatt. 108

KEVESET használt télikabát, középtermetre eladó. Cuza Voda (Szacsavay) utca 54. 98

LEANYKA télikabát eladó. Porumbelului (Galamb) utca 11. 99

ELŐSZOBA fal, virág állványok toilet eladó. Zámbo asztalosnál, Decebal (Vitéz) utca 32. 112

SZABÓNÓ műhely részére központban üres nagy szobát keres. Cime a Hegedüs Hirlapirodában. 103

KAFFKA Margit: Hangyaboly című könyvét megvételre keresem. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 105

KÜLÖNFÉLEK

Dr M. J. a borbélynál elcsereült kalapját a Hegedüs Hirlapirodában átveheti. 107

ELVESZETT pénztárca katonai igazolvánnyal Bibó Béni névre. B. megtaláló az igazolványt adja be a Hegedüs Hirlapirodába. 109

GÉPAJOUROZAST és fehérnemű endlizést készít Erbstein Cuza Voda (Szacsavay) utca 28.

Olcsó karácsonyi vásár

1 pár női harisnya minden színben 22 lei
1 pár férfi sokni kötött 17 "
1 pár férfi sokni jégét imit. 33 "
1 drb. reformnadrág — 45 "
1 drb. női gyapjú mellény 395 "
1 drb. női ruha — 250 lejtől
3 drb. jó vászonsebkendő — 35 lei
1 drb. gyermeksapka téli 18 lejtől
1 drb. angol szappan 5 lei, nagy 9 lei

Gyermekharisnya, szetterek, trikók előnyös árban
Videki rendelés postán, utánvét mellett. Meg nem felelőért a pénz visszajár. Kereskedőknek nagybani vételnél árengedmény

Klein Sándor és Társa
Oradea-Mare, Str. Ciorogariu 1.

**Feltűnő szép ruhadísz
géphímzés,
gépaajurozás
gyorsan és olcsón készül
Vlahuta Szt. János-utca 29**

**Vásárlás előtt
saját érdekében
tekintse meg
Back Bernát**
Mária királyné (Bémer)-tér 1 sz. alatt ujonnan berendezett üzletét, hol
butorszővet, hencsertakáró, szőnyeg, ablakfüggöny, ágy- és asztalterítők
legolcsóbban és legnagyobb választék mellett
szerezhetők be 2003

Ein Walzeriausch 20 Lei
All „Ant“ Allon Shimmy Blues 20 Lei
Doux Printemps 20 Lei
Mädel such dir schnell einen Mann 20 Lei
Patachon Foxtrot 20 Lei
Nur die Liebe macht uns schrecklich 20 Lei
Dolly nagyszerű operett 132 Lei
Jőjj vissza csókos ifjú nyár magyar szöveg 75 Lei

Mah-Yong

játékszabályok és elszámolás ára 40 lei
Kapható a Hegedüs Hirlapirodában

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.